

Verksamhetsberättelse 2021-2022

Det är äntligen sommar och vi kan njuta av våra fina omgivningar med vatten, sjöar och ett levande landskap – det är fint och nästan gratis. Men det händer också saker som berör vår förening och vårt spännande arbete med vattnet och landskapet. Lägg dig i hammocken, ta en fika eller stanna traktorn och läs. Tack för att du varit med 2021/2022 och välkommen till 2022/2023. Styrelsen föreslår att vi för nästa verksamhetsår arbetar lite mer strategiskt för att nå våra mål.

Vatten i ett extremare klimat

Vi ska vara glada över att vi har två fina sjöar med 3 miljoner kubikmeter vatten i vår omedelbara närhet. Det stärker grundvattnet, ger ekosystemen liv och vatten för växter, djur och människor. Klimatförändringar och oro över framtida mat- och vattenförsörjning har satt vattenförsörjningen högt upp på agendan. Länsstyrelsen har nu tagit fram en strategisk vattenplan och Heby kommun startar nu också sitt arbete med en vattenplan. Samarbetet mellan Heby och Enköpings kommuner har också stärkts inom ramen för nybildade Örsundaåns vattenråd.

Föreningens prioritering

I ett bredare samarbete med kommun och länsstyrelse vill föreningen gå fram med ett tydligt budskap att myndigheternas vattenplanering inte bara ska fokusera på vattenkvalitet utan lika starkt betona betydelsen av tillgången på vatten dvs kvantitet. Den strategiska vattenplaneringen ska inte enbart leverera rent vatten utan lika viktigt är att vatten säkras för grundvatten, friluftsliv och livsmedelsproduktion mm i framtiden. Du som fastighetsägare vid Vansjön och Nordsjön har visat att det går att kombinera flera mål samtidigt och att man faktiskt kan samarbeta. Men vi upplever att myndigheterna inte är där utan att stuprörstänket i enstaka frågor fortfarande i hög grad styr myndighetsutövningen. Det blir en prioritering som vi vill diskutera på årsmötet den 7 augusti. Det innebär i så fall att föreningen blir mer strategisk i sitt arbetssätt för kommande verksamhetsår. I förlängningen innebär det antagligen

starkare finansiering för s.k. multifunktionella åtgärder som t.ex. vårt regleringsprojekt men det kan också komma andra mer systempåverkande åtgärder för Vansjön och Nordsjön. Vi tror det är viktigt att föreningen så gott det går bidrar till den kunskapsutvecklingen.

Vårfloden 2022 nådde normalnivån för regleringsförslaget

För dig som funderar på vad vattennivåerna enligt regleringsförslaget egentligen innebär så nådde vårvattnet 2022 den eftersträlvade högvattennivån dvs. 54,6 möh på naturlig väg. Det är bra för fågellivet, fisket och vattenreningen. Sökt tillstånd gäller att i normalfallet höja vattennivån till 54,6 möh och vid undantagsfall som t.ex. för röjning av växtlighet genom islyft höja till 54,7 möh. I tabellen nedan finns maxnivåerna redovisade per år sedan vi startade mätningarna. För mer exakt info om vattennivåer i sjöarna så kolla in hemsidan.

År	Högsta vattennivå/vårflod, möh	Relation till sökt vattennivå 54,60 möh
2022	54,60	+ - 0
2021	54,25	- 35 cm
2020	54,25	- 35 cm
2019	54,50	- 10 cm
2018	54,58	- 2 cm
2017	54,18	- 42 cm
2016	54,25	- 35 cm
2014	54,30	- 30 cm
2013	54,88	+ 28 cm

Kartläggning av vattenkvalitetsdata

I verksamhetsberättelsen för förra året skrev vi att övergödningen har ökat i sjöarna sedan 10-15 år tillbaka. Under detta år har föreningen sammanställt en rapport med vattenkvalitetsdata som kommunicerats med kommun och länsstyrelse. Vi framför i rapporten att det är kommunens och länsstyrelsens ansvar att vidta nödvändiga åtgärder och att starta en kunskapsdrivande

diskussion om orsakerna. Heby kommun har lämnat ett formellt svar på rapporten men ingen feed-back har ännu kommit från länsstyrelsen. Rapporten och kommunens svar finns på hemsidan under föreningen/dokumentarkiv.

Fisket ser bra ut

Sedan förra året så prövar Fiskevårdsföreningen en variant där fiskekort ingår i medlemskapet för Vattenvårdsföreningen. Syftet är att göra det enklare för alla och ge fler tillgång till fisket. Försöket har hittills fallit väl ut och fortsätter nu tillsvidare. Fisket rapporteras mycket bra med stora abborrar och gäddor. Översvämningsytor med strandängar och grunda yngelvatten både i Nordsjön och Vansjön påverkar fisket positivt. I samarbete med Länsstyrelsen så genomför Fiskevårdsföreningen ett provfiske i Vansjön och Nordsjön. Det sker i mitten av augusti (vecka 33) och vill du hjälpa till med båtar, nät och räkning av fisk mm så kontakta gärna Sylve Sahlström (Ordf fiskevårdsföreningen på 0737136692). Förra provfisket skedde 2005 och resultatet finns sammanställt på hemsidan under Föreningen/Dokumentarkiv. Syftet med årets provfiske är att öka kunskapen om artsammansättning och bestånd och därmed se om speciella fiskevårdande åtgärder behöver genomföras. Föreningen skulle också gärna prioritera ett kommande provfiske på flodkräfta och åtgärder för att stärka kräftbeståndet. Men vi är inte där ännu.

Vassklippningen

Det är tredje säsongen med den uppgraderade och lättkörda näcken. Totalt har det klippts vid 35 tillfällen av 16 kaptener som tillsammans tillbringat c:a 90 timmar i båten. Det är nästan 30 % mindre än föregående år, och långt kvar till toppnoteringen på 400 timmar. Servicen på båten gör föreningen med c:a 25 timmar. Nordsjön och Trångsundet har som vanligt klippts regelbundet och resultatet är att det krävs allt mindre insatser där nu än tidigare. Studiebesök har gjorts hos "gubbarna" som klipper i Strandsjön och Stennässjön söder om Järlåsa, de har som vi byggt en egen klippbåt och har liknande problem med näckrosor och vass. Vi ska försöka att utöka det samarbetet då vi har en del lärdomar att dela.

Nödvändigheten av att klippa är fortfarande stort i framför allt i Vansjöns södra och västra delar. Förhoppningen inför eller under säsong 2022 är att utbilda fler duktiga besättningsmän/kvinnor alternativt få de som redan klipper att göra fler timmar, och att börja med mer regelbunden klippning tidigt på säsongen. Detta ger mindre massor och minskad tillväxt senare under säsongen, samt ett mindre behov av arbetsinsatser i framtiden. Vi ska även arbeta med att få till några "EKO-fält" som gynnar faunan, på lämpliga ställen i sjöarna, mer info om detta när vi planerar inför nästa säsong.

Bokningssidan är oförändrad förutom att inga schemalagda veckor finns kvar utan vi kör där det finns behov och av de "kaptener" som är villiga.

Om det finns frågor eller synpunkter som rör Näcken eller vassklippning så hör av er till Tom eller någon annan i styrelsen.

Mark- och miljödomstolen

Vi har under året besvarat ett antal frågor från mark- och miljödomstolen om kompletteringar av vår ansökan om regleringsprojektet. Frågorna är mycket detaljerade och har berört dels historiken med avvattningsföretag, dikesdjup mm sedan slutet på 1800-talet och dels samrådsprocessen som skedde under Covid pandemin. Dialogen kommer att fortsätta under nästa verksamhetsår.

Fågelskådningen

Årets fågelskådning skedde på påskdagen den 17 april och samlade som vanligt många deltagare. Totalt 199 fågelarter har setts i Vansjön och Nordsjön även om vi inte såg alla vid denna skådning. Men vädret var perfekt och fiket var som vanligt fantastiskt gott och mycket prat om det ena och andra blir det alltid. Det som var speciellt denna gång var att vi såg en Fiskgjuse ta en stor gädda precis där vi stod. Det händer alltid något på fågelskådningen.

Föreningens ekonom och styrelsemöten

Föreningens ekonomi är i balans med medlemsintäkter på 56 tkr vilket i huvudsak går till att finansiera vassklippningen, porto och utskick mm. Till det

kommer externa bidrag som är låsta till vissa projekt. Nu disponerar vi s.k. LONA medel för att finansiera advokat och teknisk expertis i arbetet med tillståndsansökan. Antalet betalande medlemmar är drygt 115 vilket är ungefär som förra året. Styrelsen har haft 6 styrelsemöten under verksamhetsåret. Protokoll finns utlagda på hemsidan.

Aktuella samarbeten

Under året har föreningen arbetat för att stärka samarbetet med Tämnarens vattenråd, Heby kommun och Örsundaåns vattenråd. Vad gäller vassklippningen har samarbete inletts med Strandsjön och Vinässjön strax söder om Järlåsa. Vi har också fått en förfrågan om kunskapsutbyte med Ödeshög kommun och Visjön för utbyte av erfarenheter runt regleringsprojektet.

Styrelsens plan för nästa verksamhetsår

1. Fortsatt starkt fokus på vassklippningen med ekologiska ytor.
2. Utveckla ett förslag för byggande av fågeltorn.
3. Fortsatt fokus på regleringsprojektet och tillståndsprocessen.
4. Utveckla ett fastighetsdrivet åtgärdsprogram för Vansjön och Nordsjön.
5. Stärka samarbetet med Heby kommun och Örsundaåns vattenråd.
6. Rekrytering av yngre och till styrelse och arbetsgrupper.
7. Mer extern information/kommunikation – pressreleaser.
8. Stärkt samarbete med näringslivet.

Mål: Finansiering och kunskap för åtgärder som ger bättre vatten och stärkta förutsättningar för hållbar livsmedelsproduktion och ett rikt friluftsliv.

Sammanhang: Miljö – livsmedel - friluftsliv – klimat.

Föreningens roll

Föreningen ska fungera som en plattform för erfarenhetsutbyte och inspiration för fastighetsägarna runt Vansjön och Nordsjön. Föreningen kan själv driva vissa gemensamma projekt och åtgärder som inte kan genomföras av enskilda t.ex. vassklippningen och regleringsprojektet mm.

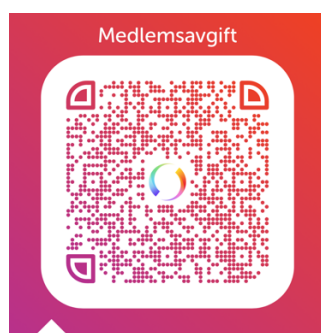
Övrigt

Det görs stora insatser av enskilda markägare. Nämnas kan byggandet av enskilda avloppsanläggningar och åtgärder inom jordbruket. I norra Nordsjön sker ett omfattande arbete för att öppna upp vattenytorna och ge mer av blå bård.

Årsmötet 2022 den 7 augusti 1400-1600

På årsmötet den 7 augusti medverkar ordf och vice ordf för samhällsbyggnadsnämnden Heby kommun för att diskutera vatten i ett bredare sammanhang.

Du är mycket välkommen och är du inte redan medlem så swisha 500 kr till bankgiro 5877-2740 eller använd bifogade Qr-Kod.

Med vänlig hälsning,

Styrelsen den 17 juli 2022

Styrelsen 2021 – 2022

Ordinarie

	Namn	Telefon	Email	Arbetsgrupp
Ordf	Staffan Lund	0706303829	staffan.lund@slu.se	Regleringsgrupp
V Ordf	Yngve Melin	0704606995	Yngve@tega.nu	Regleringsgrupp
Kassör	Hillevi Bohlin	0705243028	hillevi@vansjo.se	Informationsgrupp Regleringsgrupp
Sekr	Jonas Weissglas	0706606585	jonas@weissglas.se	Informationsgrupp Fågelgrupp
	Bo Käck	0706065459	bokaett@gmail.com	Vassgruppen Fågelgrupp
	Molly Thörnqvist	0708605393	Olsson.soner@gmail.com	Aktivitetsgrupp Vassgruppen
	Lars Adolfsson	0733409854	Adolfssonlars@yahoo.se	Informationsgruppen
	Tom Runelev	0738310166	truneklev@gmail.com	Vassgrupp Regleringsgrupp

Ersättare

	Gunilla Lindström	0706421043	Gunilla.lindstrom@nordea.com	Aktivitetsgruppen Informationsgruppen
	Arild Husby	0761384308	Arild.husby@gmail.com	Fågelgruppen
	Louise Gårdenborg	0704836797	louise@gardenborg.se	Informationsgrupp Regleringsgrupp
	John Overend	0735349615	Overend003@gmail.com	Vassgruppen
	Mattias Carlsson	0702277808	j.mattias.carlsson@gmail.com	Regleringsgruppen
	Michelle Stanaway	0762914343	michellestanaway@hotmail.com	Vassgruppen
	Matthias Palmér	0736812466	mpalmer@gmail.com	Regleringsgruppen Informationsgruppen